

Jugoslavanski delegat pri Združenih narodih je bral levite Sovjetiji in njenim metodam

Rekel je, da so razmere ljudstev, ki jih je uveljavila Sovjetija v svojih podložniških deželah, še hujše od razmer v kolonijah in zaostalih deželah. — Med delegati-hlapčiči je nastal ogorčeni vik in krik.

ZDR. NARODI, N. Y. — Josip Djerda, delegat Jugoslavije, je izjavil pred odborom Zdr. narodov, da so razmere, ki jih je ustvarila Sovjetska zveza v svojih podložniških ali satelitskih deželah, "celo slabše od razmer v primitivnih kolonijalnih deželah, proti katerim razmeram ne prestano protestiramo". Izjava jugoslov. delegata je izzvala jezo znanke od strani sovjetskega bloka.

Po pripombi, da ne morejo kolonijalne in zaostale dežele ničesar pričakovati od "tirad" českoslovaških in poljskih delegatov, je jugoslov. delegat vprašal: "Ali nas more poljski ali kateri koli drug delegat prepričati, da so sovjetski strokovnjaki v Poljski, Čehoslovski, Bolgariji, Romuniji, Madžarski in Albaniji plačani prav tako kakor domači strokovnjaki z istimi kvalifikacijami? Splošno je znano dejstvo, da prejemajo sovjetski strokovnjaki v deželah vzhodne Evrope mnogo višje plače kot pa domači strokovnjaki, kar je bilo res tudi v Jugoslaviji do leta 1948."

Med govorjenjem jugoslovanskega delegata je nekdo vztrajno trkal na kozarec. Izkazalo se je, da je bil to delegat Belorusije, ki je zarenčal: "To primerjavanje razmer v ljudskih demokracijah smatram za skrajno neokusno!"

Jugoslavanski delegat je hotel še nadalje pojasnjevati to zanimivo zadevo, pa je bil neprestano prekinjan od delegatov satelitskih dežel, ki so vneto in vestno vršili svoje hlapčevske dolžnosti do svoje gospodarice Sovjetske zveze. Končno je moral spregovoriti sam Rodolfo Munoz iz Argentine, predsednik odbora, ki je rekel:

"I svojih osebnih izkušenj navedem lahko primer iz Albanije, kjer so prejemali ruski učitelji ruskega jezika štirikrat višje plače kot domači učitelji, da niti ne omenjam stanovanja in hrane."

Iz raznih naselbin

CHICAGO, Ill. — V ponedeljek 24. nov. ob pol osmi uri zvečer se bo vršila v cerkveni dvorani sv. Štefana (to je pod cerkvijo) važna seja družabnega in kulturnega "Kluba Ljubljane" v Chicagu. — Na dnevnem redu bo vprašanje: Ali naj klub še naprej posluje ali naj preneha in se razide. — Članstvo Kluba je prošeno, da se seje polnoštevilno udeleži.

Za Klub Ljubljana — John Jerich, preds.

Vremenski
prerok
pravi:

Danes in ponoči jasno. Dopoludne mrzlo, popoldne topleje.

Važni dnevi svetovne zgodovine

Dne 4. novembra 1952 volitve v Zdr. državah.

PONOVI UPOR V KAZNILNICI

V nedeljo zvečer je spet izbruhnila revolta kaznjencev v državni jetnišnici v Columbusu.

COLUMBUS, O. — Po prvem zadušenem uporu je izbruhnil v nedeljo zvečer nov upor 1.600 jetnikov, pri čemer je bil obstreljen neki kaznjencev, ki je skušal pobegniti.

V jetnišnico je nemudoma odhitelo do 600 članov narodne garde iz bližnjega Fort Hayesa, ki so se pridružili skupini 200 državnih policistov, ki so ostali tam še iz prvega upora. Ranjeni kaznjencev je 28-letni Everett Hodge iz Cincinnatija, ki je bil zaradi roparskega napada obsojen v 10 do 25-letni zapor. Njegova rana ni nevarna. — Za tem poročilom je dospel nadalj na vest, da sta bila pozneje ranjena še dva druga kaznjencev.

Ravnatelj jetnišnice je izjavil časnikarjem, da je situacija v jetnišnici še vedno resna in da so jetniki v štirih blokkih izven kontrole. Warden je dejal, da da kaznjenci sicer ne morejo iz svojih blokov, toda v notranjščini so razbili ključavnice vrat in zdaj poljubno hodijo po hodnikih in iz celic v celice. Na bloke, kjer so uporni kaznjenci, so bili vso noč naravnani žarometi.

Slovenska pisarna
6116 Glass Ave., Cleveland, O
Telefon: EX 1-9717

PISATELJU Karlu Mauserju h godu (danes!) najlepše čestitam ter se mu zahvalimo za otroški prizorček, ki ga bodo podali na odru slovenski šolski otroci pri Ligin prireditvi 16. nov.

PO ŠOLI danes popoldne ob 3. pridejo šolski otroci v našo pisarno k vaji za Ligin prireditev 16. nov.

SLIKE IZ DOMOVINE, ki jih je prinesel na filmu iz starega kraja g. Anton Grdina in ki jih bo kazal na Ligin prireditvi 16. nov. v SND, so lepo uspele.

ANGLESČINA za begunske izobražence. Osebnosti tečaji, ki jih organizira jezuitska univerza v Clevelandu, se bodo verjetno mogli aranžirati tudi za dneve (in ne samo večerne) ure.

TETA NA KONJU ali Martinov večer v soboto zvečer v cerkveni dvorani pri Sv. Lovrencu (ob 7.30). Vstopnice (\$1) se dobe tudi v naši pisarni. Igrajo igralci Slovenskega odra. Vabljeni tudi gosti s St. Clairja.

Ugrabljevanja v sov. zoni Nemčije

BERLIN. — Policija Zapadne Nemčije je sporočila, da je več komunističnih policistov prisililo z revolverji v rokah dvoje francoskih vojakov, da sta prestopila mejo v Vzhodno Nemčijo, nakar so ju aretrali.

Zver v človeku

BERLIN. — Tukaj je bil obsojen v dosmrtno ječo Heinrich Schwindt, star 62 let, ki ga označujejo kot človeško zver. Ko je bil paznik v nekem internacijskem taborišču, je pobil 72 ljudi.

Dne 4. novembra naredite na glasovnici križ pred imenom gubernerja Franka J. Lauscheta!

Thorez ostane še v Sovjetiji

PARIZ. — Neki tukajšnji list poroča, da ostane Maurice Thorez, vodja francoskih komunistov, ki je že dve leti v Moskvi, odkoder se je imel vsak čas vrniti, še nadalje tam. Baje ga ne pusti nazaj sovjetska vlada, ki da se "boji", da bi ga v Franciji zaprl.

REPUBLIKA ŠE ZMEROM STOJI!...

Sodba vodilnega svetovnega lista o senatorju McCarthyju iz Wisconsin.

NEW YORK TIMES, ki podpira gen. Eisenhowerja, pravi v svojem glavnem uredniškem članku o govoru sen. McCarthyja pretekli teden v Chicagu, med drugim sledeče:

McCarthy je govoril in dokončal svoj govor, pa Republika še vedno stoji. Senator iz Wisconsin ki je svetovno zaslovel z zavijanjem dejstev in s svojo posebno obliko demagogije, ni povedal ničesar, kar bi nas sililo, da spremenimo svojo sodbo o njem. Njegovo prizadevanje, da bi spravil Steversona v zvezo s komunistom, je bilo plod njegove znane tehnike, zato tudi ni prepričevalno. Svojo politiko izvaja za ustvarjanje strahu in sovraštva, s čemer izpodbija temelje najbičstvenjši vsebini ameriške demokracije.

Z rdečega radia

Sovjetski radijski oznanjevalec: "Grda kapitalistična laž je, da ne izkazujejo zapadnim diplomatom nobene vljudnosti! — V vseh restrikcijah so enakopravni z ruskim ljudstvom! Prav tako so osumničeni kakor mi in se postopa z njimi kakor z vsakim izmed nas."

Počastitev pilotov-samomorilcev

TOKIO. — Tukaj so počastili spomin 1.500 japonskih pilotov-samomorilcev, ki so izvršili samomor s tem, da so strmoglavljali z letali, natrpanimi z razstrelivi, na zavezniške ladje in druge tarče.

NAJNOVEJŠE VESTI

COLUMBUS. — En jetnik je bil tekom upora v tukajšnji jetnišnici ubit. Kaznjenci so pričeli skozi okna blokov, kjer se nahajajo, metati listke, na katerih sporočajo, da se želijo predati. Oblasti so sklenile, da bodo premostile do 800 kaznjencev drugam, najbrž v Camp Perry. (Podrobnosti jutri.)

ZAGREB. — Premier Tito je izjavil na Kongresu komunistične partije, da Sovjetija pripravlja tretjo svetovno vojno ter je znova obljubil, da bo Jugoslavija stala ob strani Zapada v prizadevanju, da se vojna prepreči.

REKORDNE VOLITVE. — Današnjih volitev se bo udeležilo rekordno število do 55 milijonov volilcev. Opazovalci položaja pravijo, da od leta 1916 še ni bilo tolikšne negotovosti kakor je zdaj, kdo bo zmagal.

DANES VSI NA VOLIŠČE!

Še nikoli ni bilo tako očito kakor je postalo po komunističnem zavojevanju polovice sveta, da so svobodne volitve prva in največja državljanska svobodna svobodnega ljudstva. — Ljudje v deželah za železno zaveso bi drsali po golih kolenih na volišča, če bi vedeli, da bi mogli z resnično svobodnimi volitvami spremeniti svojo trpko usodo. V naši svobodni in demokratični deželi imamo svobodne volitve, zato je naša dolžnost, da izkoristimo ta neprecenljiv privilegij in da odidemo polnoštevilno na volišča.

Kaj vse je v tem važnem zgodovinskem razdobju na kocki in kakšna sta sposobnosti ter značaja kandidatov, to je zdaj prilično dovolj znano, zato bo lahko vsakdo glasoval po svoji najboljši preudarnosti in vesti. Glasujte, kakor mislite, da bo najbolj prav za deželo, svet in vaših lastnih družin, toda na vsak način — glasujte!

Spoštujejoč politične nazore enih ko drugih, se vdržujemo glede obeh predsedniških kandidatov vsakih nasvetov in priporočil, toda rojakom v državi Ohio pa prav toplo priporočamo v izvolitev sedanjega gubernerja Frank J. Lauscheta, ki ponovno kandidira — zdaj že četrtič — v ta važni urad. Priporočamo ga kot odličnega gubernerja ter administratorja države, kakor tudi kot človeka naše krvi, ki je v čast tako svojemu visokemu položaju, kakor tudi slovenskemu imenu v tej veliki deželi.

Predvsem pa to: danes naj sleherni državljani izpolni svojo dolžnost, ki jo ima kot član občestva in kot državljani te velike demokratične in svobodne republike!

ODLOČITEV V KOREJSKIH BITKAH JE NEIZOGIBNA

Bitka za sporne griče je druga najhujša bitka v 28-mesečni korejski vojni. — Izgube na življenjih in materialu so na obeh straneh velike.

CENTRALNA FRONTA v južnokorejska armada, dasi je Koreji — Zaveznikom je pričela tudi ameriška sedma armada ubiti ura odločitve v bitki za Kumhwa greben. Ali morajo odločiti, da je cena na moštvo in materialu previsoka za posest tega grebena, ali pa se morajo odločiti za veliko vojaško operacijo, ki naj enkrat za vselej konča to negotovost.

Bitka za griče, v kateri se največ udeležujejo Južnokorejci, traja že dvajset dni. V teh bitkah so izgubili Kitajci 10.000 do 12.000 mož ali eno celotno divizijo. Toda tudi zavezniški so plačali že tako ceno v krvi in municiji, da je pretresla njihove poveljnike.

Ta bitka, ki traja že tri tedne, je druga najbolj krvava bitka korejske vojne, ki se vleče zdaj že 28 mesecev.

Najtežje izgube ima zabeležiti nova, izredno hrabra in žilava

V teh bojih se je izkazalo, da so Junokorejci sijajni borci z obudovanja vredno moralo in hrabrostjo.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Rojak smrtno ponesrečil—

V soboto zvečer okrog 6. ure je bil rojak Frank Jančar, stanujoč na 1162 E. 60 St. zadet od avtomobila, ko je šel preko ceste na E. 176 St. in Waterloo Rd. Zadel ga je neki 39 let star voznik, ki je policiji izjavil, da žrtve ni videl, dokler ni bilo že prepozno. S težkimi poškodbami je bil odpeljan v bolnišnico, kjer je čez dve uri in pol umrl. Policija poroča, da je bil rojak Jančar pred dobrimi dvema leti zadet od avtomobila en blok od kraja, kjer je bil zadet v soboto, namreč na E. 177 St. in Waterloo Rd. Tedaj je dobil hude poškodbe po glavi in životu. Bil je star 76 let ter v Ameriki 50. let. Bil je samski in ne zapuščal tukaj sorodnikov. Pogreb bo jutri zjutraj ob 7.00 iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda.

TV zastoj—

Na prireditvi Slov. moške zveze, podr. št. 5 je dobil TV aparat Louis Erste, 3815 Schiller Ave.

Rodbinsko slavlje—

Mr. in Mrs. Gostič, 5714 Bonna Ave., praznujeta danes 40-letnico srečnega zakonskega življenja. Prijatelji in znanci jim iskreno čestitajo!

Seja—

Podružnica št. 41 Slov. ženske zveze ima nocoj ob navadni uri in v navadnih prostorih sejo.

Seja predstavljena—

Podružnica št. 3 Slovenske moške zveze ne bo imela seje 9. nov., ampak šele 16. nov. Seja je predstavljena zaradi prireditve "Miklove Zale".

Seja—

Podružnica št. 14 Slov. ženske zveze ima nocoj sejo v navadnih prostorih.

Na obisku—

Mr. Anton Končan in Mr. in Mrs. Metod Končan so obiskali naše udeležstvo. V Cleveland so prišli iz Chicaga poslušat opero La Traviata, ki jo je podala v nedeljo v SND na St. Clair Ave., Glasbena matica.

Prva obletnica—

V sredo ob 7.30 bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pokojno Antonijo Fidel.

Pozdrave pošiljata—

Joseph in Gertrude Kapler, ki sta preje živela v Euclidu, Ohio, pošiljata svojim prijateljem in znancem pozdrave iz sončne Floride.

Počastitev našega rojaka—

Sun Life Assurance Company of Canada, Montreal, je imenoval našega rojaka Michaela Telicha za podpredsednika Macaulay Club kot enega svojih najuspešnejših zastopnikov. Čestitamo!

Hčerka je—

Mr. in Mrs. Al Terček, 18010 Nottingham Rd., se je rodila hčerka prvorojenka. Mamica in hčerka se nahajata v Glenville bolnišnici. Mrs. A. Terček je hčerka Mr. in Mrs. Frank Košmerl, 15319 Shiloh Rd., ki sta s tem postala prvič stari oče in stara mati, Mr. in Mrs. Terček pa že drugič. Čestitamo!

Redna seja—

Društvo sv. Vida št. 25 KSKJ ima nocoj ob 7.30 redno sejo v šoli sv. Vida.

Popravek—

Pomotoma je bilo poročano, da bo pokop Matt Brezovarja na Kalvariji pokopališču. Pokopan bo na Highland Park pokopališču.

AMERIKANSKI VOJAKI PRED SOVJETSKIM VOJNIKOM — Ameriški vojakom je v zadnjem času dovoljeno ogledati si vzhodni del Berlina, ki je pod sovjetsko oblastjo. Na sliki vidimo naše vojake, ki si ogledujejo sovjetski vojni spomenik v Treptow.

117 St. Clair Ave. Henderson 1-0623 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879

83 No. 216 Tues., Nov. 4, 1952

Kam naj gledajo . . . ?

Mlad korporal je peljal skupino vojakov na stražo. Nasproti oddelku je prihajal nadporočnik, kateremu je moral komandant straže poveljevati vojaških pozdrav. V naglici komandira korporal: "Straža desno . . ." Tu pa se spomni, da pravzaprav nadporočnik prihaja na njegovi levi strani in hitro spremeni povelje; "levo glej." Glasilo se je: "Straža desno, levo glej. "Nadporočnik se je pričel na vse grlo smejati in zakliče korporalu: "Torej kam naj gledajo . . ."

Kakor ti vojaki, ki jih je tako komandiral ta korporal, tako so zbegani danes tudi ameriški državljani, da ne vedo, kam bi gledali, kam se ozrli, komu bi sledili. Eden tako, drugi čisto drugače. Pa ne samo to, da si obe stranki med seboj nasprotujeta, marveč ena in ista stranka govori danes tako, drugi dan pa čisto drugače. Poglejmo nekaj takih zmešanih cvetk propagande.

Najhujša propaganda republikanske stranke proti Trumanovi administraciji in proti demokratski stranki sploh je, da ta hoče vpeljati v naši državi socializem in socializirano medicino. Vse to vpitje je prav smešna propaganda, ki samo ljudi bega. Vlada je namreč videla, da so po nekaterih delih zvezne države zdravstvene razmere zelo slabe. Naša država skuša po vsem svetu dvigniti kulturo in zdravstvo, pa imamo sami v nekaterih predelih take razmere, da revno ljudstvo nima na razpolago zdravnika, marveč so navezani na kake mazače, kakor stari Indijanci na svoje medicinske. Radi tega se je naša administracija bavila z načrtom, kako dvigniti v zanemarnjenih krajih zdravniško skrbstvo.

Toda nesreča je hotela, da so se bližale volitve in to je bil vzrok, da so sedaj nasprotniki načrte za izboljšanje naše zdravstvene službe razvpili kot "socializacijo zdravstva" po angleškem vzorcu. Sicer ima angleška takozvana "socializirana" medicina nekaj slabih strani, kljub temu pa je tam zdravstvena služba dosti bolj organizirana, kot pa je ponekod v Združenih državah. Toda Truman niti daleč ni imel kakega načrta za uvedbo angleške socializirane medicine in je bil ves krik proti temu le strankarska propaganda republikancev.

Med tem časom pa je postal republikanski kandidat general Eisenhower. Mož je jasno videl, da je v marsičem naša zdravstvena služba pomanjkljiva, pa se je tudi on začel zanimati za reorganizacijo zdravstvene zakonodaje. Obrnil se je na dr. Franklina Davida Murphy-ja, dekana medicinske šole v Kansasu. To je odlični zdravniški strokovnjak. Ta zdravnik, ki ni kak politik, misli, da ima federalna vlada nalogo in pravico, da pomaga dvigati narodno zdravstvo potomo pomoči za zdravniške šole, potem posojil za zidanje bolnišnic in s programom za zdravstveno organizacijo bodočnosti. Za vse, ki ne morejo plačevati privatne zavarovalnice, naj bi skrbela federalna vlada. Eisenhower je na svoji konferenci z časniki raje že junija meseca izjavil: "Mislim, da ima vsak Američanec pravico do primerne zdravstvene oskrbe. Najboljši načrt, o katerem sem kaj čul, je ta dr. Murphyja. Jaz sem bil pri njem nekaj ur. To je po mojem mož, ki ima realne misli."

Torej tako imata Eisenhower in Truman skoro iste nazore o zdravstveni reformi v državi, toda politična propaganda republikancev je izrabila najboljše Trumanove načrte in jih blatila kot "socializirano medicino."

Podobno zgodbo propagande, ki sama sebi nasprotuje, navaja zadnja številka revije "America." Tvrška Timken Roller Bearing Company je kot reklamo naročila pri časopisu. U. S. News and World Report" celo stran agitacije proti demokratski stranki. Ta letak ima na eni strani zgoraj sliko Lenina, na drugi pa Stalina, pod njima pa napisano:

"Mi moramo navajati Združene države, da se razdajo do uničenja. "Spodaj reklama poučuje bralca, da je to — najbrž izrekel sam Lenin. Tu so se tako zlagali kot prej, ko so trdili, da je Lenin rekel, da je "socializirana medicina prva stopnja h komunizmu."

Potem pa "America" ironično piše: "Ne dvomimo, da bi komunistična partija rada videla, da bi se Združene države razdale do uničenja, da bi pa ta rada videla, da mi izdamo 50 bilijonov za povečanje naše vojaške moči, to pa zelo dvomimo . . . Komunistični list The Daily Worker dejansko vedno napada naše velike izdatke za vojastvo."

Tako si nekateri kar izmišljujejo Lenineve in Stalinove "izreke," da bi z njimi "dokazali," kako je naša vlada že napol komunistična in kako da dela tako, kot si žele komunisti sami.

Če vlada pospešuje oborožitev, je pač treba za to davke povečati. To je jasno kot beli dan. Toda nasprotniki, ki jim ni za stvar, marveč le za propagando, en dan govore, da smo premalo oboroženi, drugi dan pa, da so preveliki davki. Jasno za vsakega človeka, ki zna šteti do pet, je, da moramo davke zvišati, če se hočemo zavarovati in oborožiti. Enkrat se govori, da je administracija za komuniste, da je preveč popustljiva napram njim, drugič pa jo napadajo radi vojne v Koreji. Enkrat govore, da moramo komunistom pokazati pest, drugič pa govore, da bodo potegnili ameriške vojske

iz Koreje domov. V resnici: komunisti se nam morajo smejati, ko berejo vso to zmešano in pomešano propagando, ki danes govori tako, jutri drugače, ki le bega ameriško ljudstvo.

Dr. Janko Grampovčan:

Krištof Kolumb in Lahi

Letošnje Kolumbove proslave

so se vršile izredno slovesno. Je

tako prav, da se Amerika in be-

li človek spominja velikih mož

kakor je Krištof Kolumb, ki je

belemu človeku odprl pot v ne-

znane bogate dežele. Prav je

tudi, da se znanstveni svet spo-

minja s hvaležnostjo njegovega

imena. Tudi mali človek, kate-

nemu stara prenaseljena Evro-

pa ni mogla dati kruha in je na-

šel v Ameriki svoj novi dom in

beli kruh, se rad pridružuje

spominom na tega velikega mo-

ža. Toda, ne morem pa razume-

ti velikanske proslave Kolum-

bovega spominskega dne v Ita-

liji in pa, da posebno Italijani

v Ameriki prirejajo Kolumbov

dan in da se pri tem laste KRI-

ŠTOFA KOLUMBA kot enega

največjih Italijanov. Je to ena

največjih zmot tega spomina in

jaz ne morem verjeti, da bi ita-

lijski zgodovinarji ne vedeli,

da Krištof Kolumb ni bil niko-

li Italijan. Toda zdi se mi, da

je ta zmota že tako posplošena,

da so že sami ameriški zgodovi-

narji, ki predavajo zgodovino na

ameriških vseučilišjih prevzeli

to zmoto kot dokazano stvar in

jo uče dalje. Tako čitam v la-

škem listu o proslavi Kolum-

bovega dne v Clevelandu. Tu-

di tam se je proslava vršila v o-

kvirju laško-ameriške skupno-

sti. Ob tej priliki je govoril

prof. Ferdinand Tamburri. Med

drugim je rekel: "A Lui, figlio

d'Italia, appartiene la gloria e

lo splendore." (Njemu sinu

Italije pripada slava in odlič-

je.) Kdo je bil Krištof Kolumb?

O Krištof Kolumbu so napisali

čez 400 knjig razni zgodovi-

narji, biografi in romancieri.

Njegov rojstni dan ni čisto go-

totovo znan ali, sodi se, da je bil

rojen izmed 25. avgusta in 31.

oktobra leta 1451. Sloviti špan-

ski biograf Salvador de Mada-

riaga je izdal temeljito preiska-

no, znanstveno biografijo o Kri-

štofu Kolumbu. V tej knjigi

navaja Madariaga, da je bil Kri-

štof Kolumb sin sefardijskega

Juda, ki se je naselil v Genovi iz

Španije in je tam odprl predilni-

co. Sin Krištof se je učil v pre-

dicilnici svojega očeta, vendar pa

mu ta poklic ni bil po volji in

že prav kmalu ga najdemo v

raznih francoskih službah kot

kapetana. Po nekem brodolom-

u, je Krištof Kolumb odšel iz

Francije na Portugalsko. Tu je

kot 25-letni mladenič imel pri-

liko, da čuje vesti mnogoštevil-

nih mornarjev o daljnih krajih,

o bajnih prekomorskih deželah.

Vse te veste so se mešale s kla-

sičnimi in svetopisemskimi vi-

ri in raznimi legendami. Že Se-

neka v svoji "Medea" proroku-

je novi svet, ki ga bodo odkrili

mornarji; potem ni nič čudnega,

da se je polastila tudi Kolum-

ba želja, da pohiti tja v ne-

znani novi svet in da ga odkri-

je za stari svet. Kolumb se je lo-

til z veliko vnamo tega podjetja

in ko v Portugalski ni našel ra-

zumevanja, je odšel v Kastilijo.

Med tem mu je umrla žena Por-

tugalka in tako ni bil več ve-

zan na to deželo. Kastilija, nje-

gova rodna zemlja, iz katere je

njegova JUDOVSKA DRUŽI-

NA bežala, je bila zanj tisti čas

zelo nevarna dežela. Imel je

kot spreten, inteligenčen Jud

premostiti ogromne težave in-

kvizicije, ki je preganjala Jude.

Kako spretno je to stvar izvršil,

vidimo po tem, da je že 3. avgu-

sta leta 1492. izplula mala flo-

ta "COLONA" iz pristanišča

Palos. To je bilo ravno istega

dne, ko je padla odločitev, da se

izženejo iz Španije vsi Judje.

Dne 3. avgusta, pol ure pred

sončnim vzhodom, je dal CO-

LON povelje, da se dvignejo si-

dra . . .

Toliko, o avtentičnosti Colo-

bovega "italijanstva," in pa

resnici na — ljubo.

Zakaj pa Italijani sedaj trdi-

jo drugače in zakaj so se te

zmote ukoreninile ne samo v

Italiji ampak tudi drugod? Od-

govor na to je enostaven. V Si-

ciliji je kraj, kjer se še danda-

ne izpostavlja v oltarju v cer-

kvi "perje svetega Duha." Ko

je šla ta stvar predaleč, so cer-

kveni krogi to stvar hoteli pre-

prečiti. Toda zamen. V Monte-

fusco (Avellino) se vsako leto

izpostavlja v glavnem oltarju

"Santa Spina," to je trn iz Kri-

stusove trnjeve krone. To je

navečji praznik celega kraja.

Ne Božič, ali Velika noč! Ta trn

je daroval francoski kralj Lu-

dovik Pobožni napolitanskemu

kralju Ferdinandu IV, ki je

imel v Montefusco svojo letno

rezidenco. O tem obstoji pisa-

na avtentična listina. Toda, da-

li je trn zares pristen, iz Kristu-

sove trnjeve krone, o tem ne

moremo govoriti. In pa, če bi

tudi bil, Italijanom bi zamen

govorili, da je praznik trna,

manj pomemben kot pa Božič

ali Velika noč. Prav tako je s

Krištofom Kolumbom! Sicer pa

bi se lahko informirali v Vati-

kanu, kjer bi našli v bogatih

arhivih prave podatke, če bi

jim bilo do — resnice. — Ko-

lumb je z očetom vred v Geno-

vi prešel v — katoliško vero.

Toda, Kolumba si Italijani ne-

dajo — vzeti . . . Kako bodo pa

drugače Trst dobili . . . in deset

milijonov Italijanov spravili v

Združene države!

Zato je več kot gotovo, da

pri vsej stvari igra veliko važ-

nost, proračunanost: na zmo-

traj in na zunaj. Ni treba se ni-

komur čuditi, ako so ob času o-

kupacije Slovenije, laški vojaki

iz južne Italije bili nemalo za-

prepaščeni, ko v Sloveniji niso

našli ljudi, ki še hodijo po "vseh

štirih" (a caponi), kot so jih u-

čili v vojašnicah, ampak mnogo

večjo kulturo kot pa je doma

tam, kjer je "dvatisočletna" po-

polnoma — odpovedala.

Imajo pa vse te stvari velike

zveze z zunanjo politiko Italije

in tu moramo biti zelo zelo o-

prezni vsi: Amerikanci, kot mi

— Slovenci!

"Miklova Zala"

Ne samo igralci, režiser in g. Jože Grdina, ki je duša nedeljske prireditve "Miklove Zale" v Clevelandu, marveč vsa slovenska ameriška javnost bo vesela, ko bo zvedela, da se obiska "Miklove Zale" v Clevelandu vesele izredno močno tudi naši rojaki na Koroškem. Saj pa ni to nič čudnega. (Tistemu, ki hudo trpi, je vsaka tolažba, pa če je še tako skromna, dobrodošla. To, da bo prih. nedeljo na največjem sloven. odru v Clevelandu uprizorjena "Miklova Zala," je rojakom na Koroškem v dokaz, da slovenski ljudje v Clevelandu in v Ameriki sploh misli-

mo na njihovo bolečino. Posebno pa je vesel clevelandski uprizoritev "Miklove Zale" št. Jakob v Rožu, odkoder smo dobili prav poseben pozdrav za to priliko. Šentjakobčani nam s tem v zvezi s ponosom sporoča-

jo, da so "Miklovo Zalo" igrali od njene dramatizacije malo pred prvo svetovno vojno pa do nastopa Hitlerja v Avstriji nič manj kot tridesetkrat, in to vedno v šentjakobskem župnišču. Po letu 1945, ko so se spet nekoliko zjasnili časi za Slovence na Koroškem, pa do danes, pa so jo igrali 5-krat, skupaj torej 35-krat doslej. To je gotovo rekord, kakršnega ne pozna nobena druga slovenska igra.

Kakor nam Šentjakobčani nadalje sporočajo, so l. 1925. z njo gostovali širom po Sloveniji onstran Karavank in imeli z njo povsod izreden uspeh. Res je namreč, kar je pa razumljivo, da je tako pristno ne znajo nikjer podati, kakor v Miklovi domovini. — Lani so jo šentjakobčani igrali prvič na prostem, in to v Svatnah, koder je bila Zala doma.

Na Koroškem in tudi drugod med Slovenci igrajo "Miklovo Zalo" v špicarjevi priredbi. Jaka Špicar je koroški rojak iz skočidske fare, koder je bil rojen v vasi Dole l. 1833. Študiral je v Beljaku, sedaj pa živi kot vpo-

kojeni bančni ravnatelj v pomankanju v Lj., trpko razočaran nad usodo, ki je zadelo po-

zadnji vojski njegovo ožjo domovino kakor tudi matično Slovenijo. Vsa njegova ljubezen je danes bolj kot kdaj posvečena Slovenski Koroški, toda o tem morda ob kaki drugi priložnosti. Šentjakobski rojaki so nam poslali tudi najnovejšo sliko g. Špicarja. Zanj kakor tudi za zdrave hvala in tudi vsem njim iskrene slovenske pozdrave sloven. rojakov s te strani "izara."

"Jamnik" je tu

V koroški koloni je bil "prvič" napovedan meseca aprila t. l. Naj bo omenjen tudi ob izidu. Sicer ni nevarnosti, da bi se morali Francozi iz Indokine umakniti, vsekakor pa komunistične zma-

ge vplivu demokratičnega zahoda v Aziji veliko škodujejo. ljuje Ljubljankanka gdč. Stana Zdešar, katero mnogo novih ameriških rojakov dobro pozna. Kot dobro verno zavedno slovensko dekle jo imajo v Selah posebno radi otroci in njihovi starši pa tudi drugi ljudje. 11 pret. m. je imel v Rimu novo mašo njen brat Janez. Jasno je, da je želela gdč. Stana kot edina izmed novomašnikov najbližjih domačin. biti navzoča pri

KANADSKA

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLYSLOVENIAN
MORNING NEWSPAPERFOR
Freedom
AND
Justice...

Babilon krajevnih imen

V Kanadi imamo svojevrsno društvo, ki se je bilo organiziralo še v preteklem stoletju. Ime tega društva je "Zbornica za krajevna imena." Že nad pol stoletja se ukvarja to društvo s spreminjanjem krajevnih imen po Kanadi. Društvo je prišlo do prepričanja, da je treba spremeniti še marsikatera krajevna imena, zlasti imena jezer, ki so časih tako indijanska, da jih je težko zgovarjati, časih pa imajo ime, ki ga najdete nekdaj na drugem koncu iste pokrajine. Ob času, ko je društvo, s podporo in vednostjo kanadske zvezne vlade seveda, začelo s svojim delom, je bilo v Kanadi nič manj ko 97 jezer, ki so imela enako ime: Trout lake ali po naš: postrvje jezero. Danes imamo v Ontariju samo še 22 jezer s tem imenom.

Če gre človek poleti za počitnice riharit na nekatera severna od Toronta ležeča jezera in če hoče svojemu prijatelju sporočiti, kje se nahaja, prav lahko porabi za to sporočilo dve dopisnici namesto ene, kajti imena nekaterih jezer so indijanska in ko nalašč prirejena, da si človek zlozi jezik, če jih hoče izgovoriti. Neko jezero na primer se imenuje Lake Megees-en-dat-sou-we-go-gun. Nahaja se v predelu Algoma. Sedaj je zgoraj omenjeno društvo odločilo, da se bo imenovalo to jezero zgolj Meggians Lake. Originalno ime so pogruntali Indijanci in pomeni toliko kot "dom malega orla". Če ti pravi prijatelj, da je bil na Trout Lake, veš prav toliko kot si vedel prej, kajti Ontario ima še vedno 22 jezer tega imena. Društvo za prenavljanje imen se sedaj bavi z idejo, da bo preimenovalo še ta ostala postrvja jezera v jezera drugih imen, da se ljudje ne bodo motili. Društvo spreminja imena po vsej Kanadi. Odločitve o spreminjanju imen in o načinu pisanja krajevnih imen, ki jih društvo naredi, so končno veljavne. Društvo se ukvarja s pravopisom. Nekoč ko so se Francozi trgovali z Indijanci po srednjem kanadskem Zapadu, se je imenovalo jezero Nipigon v severozapadnem Ontariju Lake Alemenipigon. Današnje ime Nipigon pa je v rabi izza 1. 1801. Ime jezera Timiskaming so pisali v zgodovini na dvajset različnih načinov. Današnji način se je uveljavil 1. 1703. Ime Timiskaming pomeni "Nahaja se globoko v vodi". Še eno jezero, ki so mu dali Indijanci težko izgovorljivo ime je Lake Mijne-mungshing. Ime pomeni: "jezero, ki vanj voda teče." To ime bo društvo po vsej verjetnosti sedaj skrajšalo.

V Ontariju imamo še vedno 24 jezer z imenom Clear Lake in 19 jezer z imenom Beaver Lake. Tudi te bodo preimenovali. Nekoč pred desetletji je bila imela pokrajina Ontario nad 70 jezer z imenom Clear Lake in 70 jezer z imenom Beaver Lake.

Pisma uredništvu

Spoštovano uredništvo A. D.:

Podpisana Kutin Alojz in Berginc Jožef iz idrijskega in tolminskega okraja pošiljata vsem svojim prijateljem po Kanadi lepe pozdrave, najpriskorjeje še posebej tolminskim dekletom, s katerimi sta potovala skupaj v Kanado na ladji "Fair Sea" in pristali v mestu Halifax, N. S., osmega januarja letos. Odkar živiva v novi kanadski domovini, je minilo že 10 mesecev, a še zmerom ne veva za njihove naslove. Rada bi vedela tudi naslove naših deklet iz tega okrožja in lepo bi bilo, če bi se naju po pošti spomnile s kakšnim prisrčnim pozdravom na naslov

Kutin Alojz in
Berginc Jožef,
Sinclair Mills, B. C.
Canada.

Dragi gospodje uredniki!

Nekako pred dobrim mesecem je Vaš cenj. list objavil vest, da "znani baritonist Drago Ložar" ustanavlja pevski zbor v St. Catherine's, Ont.

Kakor bi bila zamisel in še bolj uresničitev te zamisli hvale vredna, vendar Vas prosim, da resnici na ljubo priobčite sledeči popravek, to pot pa, prosim, nespremenjen, čeprav je moja slovenščina morda slaba:

V zvezi z nedavno objavljenim poročilom v našem listu, da "znani baritonist Drago Ložar" ustanavlja pevski zbor v St. Catherine's, smo prejeli sledeči popravek:

Ni res, da "znani baritonist Drago Ložar" ustanavlja pevski zbor v Catherine's. Res je pa, če pevski zbor lahko obstoji iz ene same osebe, da je ta zbor že zdavnaj ustanovljen in edini član tega zbora je Drago Ložar, ki zbor vodi, sklicuje pevске vaje in poje tudi sam doma med štirimi stenami in se zato prav iz srca zahvaljuje za blagodejno zafrkavanje "znani baritonist Drago Ložar." Zahvaljujem se Vam za objavo tega popravka. Z vsem spoštovanjem,

Drago Ložar,
28 Park Place
St. Catherine's, Ont.

Odkritje starodavnih slik

Vatikan. — Na steni, ki je bila zgrajena pred več ko 400 leti za današnjim papeškim dvorcem v Vatikanu, so pred nedavnim odkrili dragocene slike na zidu, o katerih so mnenja, da jih je ustvaril veliki umetnik Sanzio Rafael.

Te slike so doslej neznani del znamenitega Rafaelove občočne galerije, ki jo je naročil izgraditi papež Leon X., in ki je bila dogotovljena med leti 1517 in 1519, nedolgo pred smrtjo Rafaela.

Odkritje smatrajo za zelo pomembno.

Svojega rojaka išče

Štefan Žnidaršič iz Kanade bi rad vedel za naslov svojega prijatelja po imenu Pavel Žakel (s Kranjskega, tako pravi v pismu). G. Žakel se je naselil v Zdr. državah, kakor ve povedati g. Žnidaršič, lansko leto; najbrž v Clevelandu. G. Žnidaršič želi, da se mu g. Žakel oglasi na naslov: — Štefan Žnidaršič, Port Hope, Idalia Hotel, Ontario, Canada.

Velike stanovanjske hiše sredi Toronta

Toronto, Ont. — Oddelek torontske mestne občine za javno posest je konec preteklega tedna po daljšem odlašanju odobril načrt za gradnjo velikih, 15 nadstropij visokih stanovanjskih blokov sredi našega mesta in sicer med ulicami Wood, Alexander, Yonge in Church. To bo prva tako velika in visoka skupina stanovanjskih poslopij sredi našega mesta. V teh stanovanjskih hišah bo lahko živelo nad 2000 ljudi. Gradnja teh hiš bo stala osem milijonov. Zunanji izgled teh stanovanjskih hiš bo podoben nekaterim sličnim modernim zgradbam na vzhodni strani ameriškega mesta New York.

Mimogrede

Tekom meseca novembra bodo začasno odpustili iz tovarne General Motors v Windsorju več sto delavcev. Vzrok: predelava strojev za nove vrste avtomobilov, ki jih bo začela družba izdelovati za leto 1953.

Skrajno slabe razmere, v kakršnih so živeli in še živijo kaznjenci ontarijskih ječ, posebno v ječi Don, prihajajo na dan pri zasliševanju odstavljenega ravnatelja te ječe. Ravnatelj je bil odstavljen zaradi nedavnega pobege štirihi težkih zločincev, katere so potem ujeli. V ječi Don vežejo jetnike, če se divje obnašajo, preprosto na postelje. Ravnatelj in jetniški pazniki, ki so jih zasliševali, so vsi izpovedali, da so razmere slabe, a da niso bili v stanju drugače ravnati, kajti ječa je zela stara in nima modernih naprav.

Kljanit je ime rudi, ki je zelo potrebna pri gradnji modernih brzih letal. Ruda je zelo odporna proti visoki temperaturi in prenese nad 1800 stop. Celzija. Kanada je to rudo drago plačevala in uvažala iz Indije in iz nekaterih drugih dežel. Pred kratkim pa je nek zvezni inženir pri raziskovanju v vzhodnem Ontariju, posebno okrog kraja Mattawa ugotovil, da skriva tam mošnja zemlja na milijone ton te rude.

Mesto Fort Frances v severozahodnem kotu province Ontario je bilo preteklo soboto v veliki nevarnosti: 30 milj širok požar se je ob podpihovanju močnega vetra naglo širil proti mestu, katerega gasilna bramba sama ni bila v stanju nastopiti proti grozečemu gozdnemu požaru. Podooben požar je 1. 1938 v tem kraju zahteval 17 človeških žrtev.

Vse kaže, da v bližnji bodočnosti v Kanadi ne bomo več plačevali dva in pol dolarskega davka letno na posamezen radioapar. Tudi pričakujejo, da ne bodo dobivali prihodnje leto nikakih davkov na televizijske aparate.

Gradnja hiš živahnješa

Ottawa. — Minister za zakladarstvo je v svojem radijskem govoru pretekli teden povedal, da gradnja Kanada letos več stanovanjskih hiš in drugih poslopij kakor lansko leto. Lansko leto so začeli graditi v Kanadi 68.579 poslopij, dovršili pa so jih 81.310, medtem ko letošnji podatki že dosežajo te številke, akoravno imamo še dva meseca do konca leta.

Halloween je bil v starih časih manj vesel

Ko so pretekli teden otroci po vsej Severni Ameriki praznovali Halloween, si marsikdo novih naseljencev ni videl razložiti, kdo da hodijo otroci in ponekod tudi odrasli na predvečer Vseh svetih, ko smo morali kot dobri katoličani v starem kraju odmoliti tri rožne vence, napravljene v pustne šeme. Dandanes je Halloween en vesel praznik, zlasti za otroke, katerim pomeni prav toliko kakor pust in tepežkanje skupaj. Vendar pa Halloween v davnih starih časih ni bil tako vesel kakor dandanes. Namesto vsega sedanjega veselja so nekdaj v starih časih praznovali Halloween s krvavimi paganskimi obredi.

Mnogo let preden je Cerkev razdelila leto na liturgične dobe in ga posejala s prazniki, ki so v našem koledarju zaznamovani z rdečim, je pomenil za pogane Halloween praznik, ko so se spravljali z duhovi umrlih. Obenem jim je pomenil ta dan konec leta in začetek zime. Verovali so, da Samhain, bog smrti, na ta večer zbere duše vseh tistih nesrečnikov, ki so se po smrti preselili s svojimi dušami za kaznen v živali in jih pošlje na zadnje počivališče.

Paganski svečniki v stari Galiji in Britaniji (Galija je zavzemala tedaj današnje ozemlje držav Francije, Švice, Belgije, Nizozemske kakor tudi del severne Italije in dobeseden kos Nemčije) so na ta "svet večer" (Halloween pomeni dobesedno hallow evening, torej sveti večer) opravljali čudne čarovniške obrede v okroglih, iz kamenja obdanih risih. Ostanke teh risov se vidijo še dandanašnji v Angliji v krajih Stonehenge in Wiltshire. Kelti, ki so tedaj prebivali na Škotskem, so se za Halloween zbirali na vetrovnikih hribih in kurili velike kresove.

Ob teh ognjih so sežigali v barskih obredih žive ljudi. Zločinci plemen so postali ta večer žrtev ognja teh kresov. Po navadi so jih zaprli v velike, v obliki groznih divjih živali zgrajene kletke, ki so jih obdali s slamno, jih zažgli in tako spekli žrtev pri živem telesu. Ko so prišli na britanske otoke stari Rimljani, so te barske navade zatrli, toda keltski svečniki so Halloween še zmerom praznovali le manj kruto. O črnih mačkah so bili tedaj na splošno mnenja, da so to le čarovnice v podobi mačke. Tudi še v srednjem veku so za ta praznik zažigali črne mačke.

Vera v čarovnice je jako stara, saj jo najdemo celo pri starih Egipčanih. V Svetem pismu stare zaveze najdemo omembe o čarovnicah. Protestantje so se kmalu po prihodu v Ameriko z vso verno spravili na preganjanje čarovnic in znano je, da so puritanci v Novi Angliji (t. j. v današnjih obalnih državah severne Amerike) začeli na Koreji z bakteriološko vojno.

Slovenske polniške agencije TRANSMUNDIAL

SE PRIPOROČAJO ROJAKOM.
★ vozne karte za ladjo ali avion
★ denarna nakazila, paketi
★ prevodi, emigracija itd.

pišite ali nas obiščite, govorimo slovensko

GENOVA—Italija, Via Balbi 38
CARACAS—Venezuela, Pasaje Capitolio 16

TORONTO—Kanada, 258 College St., Tel. MI 4668

MONTREAL—Kanada, 2098 St. Catherine West, Tel. FI 5306

rovzhodnega dela Združenih držav) prirejali proti čarovnicam in njih zaveznikom prave sodne procese in jih večje število obsodili na smrt. To se je zgodilo še pred letom 1700.

Kadar so v starih paganskih časih ljudje namembno občevali z "duhovi" so si vedno nađevali na obraze maske. Buča z izrezanimi luknjami, ki naj bi ponazarjale podobo človeškega obraza pa ima, tako prav članek v reviji National Geographic Magazine, dvojen pomen. Tako buča pomeni hkrati strah in pa simbol dobre letine. Praznik dobre letine časovno sovpadla s praznikom Halloween še izza časov, ko so praznovali stari Rimljani "zahvalno nedeljo" svoji boginji Pomona.

Večina veselosti, ki odlikuje dandanašnje praznovanje Halloweena je pripisati domiselni irski folklori. Irci imajo v svojih pripovedkah tudi razlago, kaj naj pomeni buča z izrezanim nosom, očmi in zobatimi usti. Po tej pripovedki je bil živel svoje čase med veselim irskim narodom skopi in predni fant po imenu Jack. Ko je umrl, ga v nebesa zaradi grehov niso hoteli sprejeti, v pekel pa tudi ni mogel, ker je za časa svojega življenja večkrat hudiču nagajal. Tako je bil Jack obsojen na večno blodnjo po tem svetu, s prizgano svetilko, brez miru, do sodnega dne.

Drew močno proti komunistom

Portage La Prairie, Manitoba. Konservativni voditelj g. Drew je izjavil v svojem govoru v tem kraju, da bi bile v Kanadi nujno potrebne zakonske določbe, s katerimi bi lahko kaznovali zalotniške in izdajalske početja komunistov v naši deželi. Po udaril pa je konzervativni voditelj, da te zakonske določbe ne bi smele kršiti principa svobode izražanja.

V svojem govoru se je Drew dotaknil tudi dejstva, kako skrbno si komunisti v vseh svobodnih deželah prizadevajo s kampanjo za odpravo atomske bombe. Pri tem omenku se je g. Drew spomnil naših vojakov na Koreji kakor tudi v Evropi in je dejal, da bi bilo podpiranje teh prokomunističnih teženj dobesedno izdajstvo ideje, za katero pagdajo naši vojaki na frontah proti boljševizmu. Govornik je poudaril, da se sam ne navdušuje za rabo atomske bombe, da pa hoče povedati, da je jasno, da so vsi tisti, ki nasprotujejo uporabi atomske energije, prijatelji Rusije ali pa celo agentje iste države. Dobesedno se je g. Drew lotil v svojem govoru znanega ekonomističnega pridigarja Endoketta, o katerem je znano, kako se je bil spomlad v Toronto in drugod zavzemal za resničnost obdolževanja, da so bili Amerikanci začeli na Koreji z bakteriološko vojno.

Težke izgube Kanadčanov na Koreji

Ottawa. — Poveljstvo kanadskih oboroženih sil je pretekli teden objavilo 148. seznam svojih izgub na korejski fronti, ki beleži 66 žrtev in sicer: 14 mrtvih, 13 pogrešanih, 30 ranjenih in 9 poškodovanih. Praviijo, da je to najdaljši seznam izgub, odkar je Kanada udeležena v boju na Koreji.

Zlato in baker na daljnem severu

Ottawa. — Kanadska geološka ekspedicija na Sever je letos poleti s pomočjo helikopterjev raziskovala in risala mape razsežnih predelov med Velikim suženjskim jezerom in zalivom Hudson. Moštvo ekspedicije, ki se je bilo pred tedni vrnilo v prestolnico, pripravlja poročilo o tem, kaj so videli in kaj je njih mnenje o pustih predelih ob obalah kanadskega Arktičnega oceana.

Dr. Lord, ki je ekspedicijo vodil, je mnenja, da skrivajo severne pokrajine velike zaklade rudin in da bodo na teh ozemljih nekoč rudniki zlata, niklja in bakra. O tem, da se te rude tam nahajajo, ponekod v velikih množinah, je že dejansko ustanovljeno. Toda namesto da bi se ukvarjali z risanjem zemljevidov, je priporočil dr. Lord, naj bi Kanada začela te rudne zaklade dejansko izkoriščati.

Nobelova nagrada za odkritelja streptomycina

Stockholm, Švedska. — Ob prisotnosti švedskega kralja Gustava Adolfa bodo 10. decembra letos podelili letošnjo Nobelovo nagrado za medicino. Prejel jo bo odkritelj znanega zdravila streptomycin, dr. Waksman, v Rusiji rojeni ameriški zdravnik. Streptomycin je cepilivo, ki ga pridobivajo iz neke plesni. Streptomycin je prvi večji korak pri obrambi ljudskega zdravja zoper jetiko, odkar je bil 1. 1905 slavni zdravnik Koch odkril bacil jetike in zasilno zdravilo tuberculin.

Nobelova nagrada za medicino, katero bo prejel dr. Waksman bo znašala \$33.037. To bo 43. zaporedna Nobelova nagrada za medicino. Petnajst teh nagrad so podelili doslej Amerikanecem.

Turški častniki na vežbah v Kanadi

Ottawa. — Turčija, ki je postala naknadno članica Severnoatlantskega obrambnega pakta, je poslala v Kanado dva svoja častnika. ki se bosta vežbala s kanadskimi častniki na naših vojaških vežbališčih v Shilo, Manitoba in Barriefield, Ont. V prihodnjem januarju bosta odšla oba turška častnika na predavanje kanadske vojne akademije v Kingston, Ont. — Kingstonska akademija bo imela 1. 1953 slušatelje tudi iz drugih dežel Severnoatlantske pakta.

Žito je še vedno naše največje bogastvo

Toronto, Ont. — Trgovinski minister g. Howe je pretekli teden v svojem govoru v hotelu Royal York v Torontu povedal poslušalcem, da je žito s kanadskih prirej še vedno največje bogastvo naše dežele. Dolgo bo trajalo, je dejal minister, preden se bo petrolej povzpela na višino vrednosti našega žita, če se sploh kdaj bo. Vrednost žita, ki ga je letos pridelala Kanada, je Howe ocenil za eno milijardo osem sto milijonov dolarjev. Letošnja žitna letina je bila po ministrov mnenju tako bogata, da jo skoraj lahko primerjamo s tremi običajnimi žitnimi letinami v Kanadi.

Milo za drago

Geneva, Švica. — Kanada je med petimi deželami, ki so pred nedavnim protestirale proti ameriški kršitvi pogodbe o medsebojni trgovini. Združene države so namreč protipostavno omejile uvoz nekaterih proizvodov iz držav, ki so sopodpisnice te pogodbe. Nizozemska, ki je tudi nastopila proti kršenju te pogodbe, se bo naravnost maščevala za ameriško taktiko. Amerikanci so močno omejili uvoz mlekarjskih proizvodov iz Nizozemske, Nizozemska pa namerava kot protiuukrep omejiti uvoz ameriške bele moke.

Angleški cirkus z Indijanci London, Anglija. — Dva indijanska poglavarja iz zapadne Kanade, "Beli Orel" in "Bivolova planjava" sta postala pozornost angleškega kraljevskega para. Elizabeta II., in vojvoda Edinburški sta se bila spoznala s poglavarjema še na svoji kraljevski turi po Kanadi lansko leto. Ob priliki obiska teh dveh indijanskih poglavarjev so si izmislili zanimivo primerjavo. — Oba indijanska poglavarja, ki sta se pripeljala na londonsko letališče iz mesta v tarmaku — (najstarejše indijansko prevozno sredstvo) so povabili pogledat najmodernejšo vozilo na svetu: jet letalo Comet, ki prevozi 500 milj na uro.

Čitateljem:

Uredništvo se ponovno obrača na bralce našega časopisa v Kanadi, naj sporočajo zanimive dogodke in druge stvari iz krajev, koder živijo. Zlasti so dobrodošla poročila o prireditvah in pa poročila družabnega značaja.

Hudson Bay Co. ostane britanska

London. — Eno najstarejših in najuspešnejših trgovskih podjetij britanskega imperija, The Hudson Bay Co., ki je stara skoraj 300 let, je pred nedavnim na sestanku svojih zaupnikov sklenila, da vodstvo družbe nikakor ne sme preiti v neangleške roke. Temu primerno so na tem sestanku sprejeli nekaj novih določil, ki se tičejo trgovine, delništva, pripuščanja delničarjev v glavne odbore z ozirom na njih državljanstvo in podobno. Vsekakor je jasno, da se delničarji boje, da bi prišla družba v roke Amerikancev.

Trgovska družba Hudson Bay Co., je igrala v zgodovini Kanade odločilno vlogo. Pred nič manj ko 282 leti so prvi agentje te družbe dvignili sidra in se odpravili v Kanado, kjer so na različnih krajih organizirali trgovske postojanke. Sprva so največje trgovali z Indijanci. Glavni predmet trgovanja je bila kožušina, ki so jo Indijanci v Eskimi prinašali na trgovske postojanke te družbe v zameno za denar, orodje, ličila in podobno. Kasneje se je družba ukvarjala z rudništvom, gozdarstvom in podobnim.

Javorjev je več vrst

Toronto, Ont. — Kanada je znana kot dežela javorovih dreves. Koderkoli greste po mestih in vaseh, boste videli zasajena javorjeva drevesa te ali one vrste. Toda javorjev je mnogo vrst. Ena najljubljenejših vrst je rdeči javor; v jeseni zagore drevesa te vrste v prekrasnih barvah. Toda ko so pred leti naročili uradniki torontske urada za nasade na Holandskem 127 rdečih javorov, jih je nizozemska vrtnarska družba Holland Bulb Co., očitno ogoljufala. Poslali so jim sadike takime-novanega norveškega javora, ki jeseni ne nudi nikakega užitka očem; listje norveškega javora ne zagori ampak motno potemni. Torontska mestna občina je s pomočjo izvedencev dognala, da niti eno drevo, ki so jih bili dobavili pred leti s Holandskega, ni rdeči javor. Zdaj bodo vse poruvali . . .

Dirigent na stolu

Toronto, Ont. — Dirigent torontskega simfoničnega orkestra g. Otto Kemperer si je sredi preteklega tedna pri skušnji za koncert zlomil nogo v piščali, a je čez dva dni nato kljub temu zelo uspešno dirigiral pri koncertnem nastopu.

— Železnice so imele v letu 1950 v vseh Zdr. državah 9.5 milijard dolarjev dohodkov in 7.1 milijard dolarjev izdatkov. Ostalo jim torej ni ravno malo, vendar je šla velika večina razlike med dohodki in izdatki v državno blagajno.

POZOR! POZOR!

Kranjske klobase

Ako želite pristne kranjske klobase po zmerni ceni:

PREKAJENE
PEČENICE
KRVAVICE

pridite ponje k "Trnovcu" v Malvern.

Ali naročite telefonično in vam jih pripeljemo na dom.

Kličite: Agincourt 213 M 2

Ali pišite in pošljemo po pošti

LOJZE AMBROŽIČ
Malvern, Ont.

HENRIK SIENKIEWICZ:

Z ognjem in mečem

Bog je dal zmago!" so ponavljali nekateri. "Tatarji so tu — in Burlaj z njimi!" so vpili drugi. "Na ob-rano, gospodje! Na nasipe!" Vest je letala po taboru in Kušleja zmaga je rasla spotoma. Vedno več ljudi se je zbiralo o-koli ujetnikov. "Posekajte jih!" so vpili, "kaj bomo delali tu z njimi!" Vprašanja so se usipala tako gosto kakor snežna vihra, a Kušel ni hotel odgovarjati in je šel s poročilom v stan kaštelana belskega — ta čas pa so Volodijovskega in Zaglobo pozdravljali znanci izpod "ruskih" praporov, a onadva sta se izmuzavala, kakor sta mogla, kajti mudilo se jima je videti se s Skrzetuskim.

Našla sta ga v gradu in z njim starega Zacvilihovskega, dva duhovnika Bernardina in gospoda Longina Podbipietu. Ko ju je Skrzetuski zagledal, je ne-koliko prebledel in zamižal, za-kaj preveč spominov sta mu po-klicala na misel, da bi ju mo-gel pogledati brez bolesti. Ven-dar ju je pozdravil mirno, še ce-lo veselo — ju vprašal, kje sta bila, in se zadovoljil s prvim lep-šim odgovorom. Ker je nam-reč menil, da je knežnja umrla, si ni želel ničesar več, ničesar ni več pričakoval in niti naj-manjši sum se ni ukradel v nje-govo dušo, da bi mogla njuna dolga odsotnost biti v kakršni-koli zvezi z njo.

Onadva tudi nista niti z eno besedico omenila o uspehu svo-jega pohoda, dasi je gospod Longinus radovedno pogledoval sedaj enega, sedaj drugega in vzdihal in se obračal na mestu, ker bi jima bil rad vsaj senco upanja čital na njunih obrazih. Toda oba sta se bavila s Skr-zetuskim, katerega je gospod Mihael vsak čas bojemal, ker se mu je srce topilo, ko je gle-dal tega vernega in davnega pri-jatelja, ki je toliko prebil in toliko izgubil, da res ni vedel, čemu bi še živel.

"Glej, vsi stari tovariši se zo-pet zbiramo," je govoril Skrze-tuskemu, "in dobro ti bo z na-mi. Tudi vojna pride, kakor vi-dim, taka, kakršne še ni bilo, in z njo tudi velike razkošnosti za vsako vojaško dušo. Da ti le Bog da zdravja, nekaterikrat še povedeš huzarje."

"Bog mi je zdravje že vrnil," je odgovoril Skrzetuski, "in več

si ne želim nego služiti, dokler je potreba."

In res, Skrzetuski je bil že po-polnoma zdrav, zakaj mladost in krepka sila sta premagali v njem bolezen. Muke so mu zgrizle dušo, a telesa mu niso mogle. Le shušal je zelo in tako požotel, da so mu bili če-lo, obraz in nos kakor iz voska. Davna kamenita resnoba mu je ostala na obličju in na njem je bil tak neizpremenljiv mir ka-kor na obličjih umrlih. Še več srebrnih niti se je vilo po nje-govi črni bradi, sicer pa se ni razločeval v ničemer od drugih ljudi, razen v tem, da se je proti vojaškemu običaju ogibal hrupa, gneče in pijače in da je rajši občeval z redovniki, kate-rih pogovore o samostanskem in o prihodnjem življenju je rad poslušal. Službo je izvrše-val vestno; kar pa se tiče vojne ali pa pričakovanega obleganja, za to se je zanimal kakor vsi drugi.

Razgovor je prišel kmalu tudi na ta predmet, kajti v vsem ta-boru, gradu in mestu ni nihče mislil o čem drugem. Stari Zacvilihovski je popraševal po Ta-tarjih in po Burlaju, s katerim sta bila že davna znanca.

"To je velik vojak," je govo-ril, "in prav škoda je, da je z drugimi vred vstal proti domo-vini. Skupaj sva služila pod Hočimom — mladič je še bil, a že je obetal, da postane nena-vađen mož."

"Saj je z Zadnjeprija in vodi Zadnjeprijane," je rekel Skr-zetuski, "kako to, oče, da se se-daj bliža od juga, od Kamien-ca?"

"Zdi se," je rekel Zacvilihov-ski, "da mu je Hmielnicki na-lašč naznačil tam zimovišče, ker je Tuhaj-bej ostal nad Dnje-prom, a ta murza se že iz dav-nih časov zelo srdi na Burlaja. Nihče tudi ni Tatarjem kože tako ustrojil kakor Burlaj."

"In sedaj jim bo sobojevnik!" "Da!" je rekel Zacvilihovski, "taki so časi! Toda tuj bo Hmi-elnicki nad njim čuval, da bi se ne požrli."

"Kdaj se nadejate Hmielni-ckega, oče?" je vprašal Volodi-jovski.

"Vsak dan — sicer pa kdo mo-re vedeti. Regimentarji bi mo-rali pošiljati podjezd za pod-jezdom, a tega ne delajo. Ko-maj sem izprosil, da so poslali Kušla proti jugu, a gospode Pi-glovske pod Čolhansko Kame-

nje. Hotel sem tudi sam iti, a tu so vedno posvetovanja in po-svetovanja... Imajo še poslali kraljevega pisarja z nekolikimi prapori. Naj se žurijo, da ne bo prepozno. Dal Bog, da bi prišel čim prej naš knez, ker sicer nas sreča taka sramota, kakršna pod Pilavicami."

"Videl sem te vojake, ko smo jahali črez majdan," reče Za-globa, "in mislim, da je med njimi več tepcev nego dobrih vojakov. Kramarji naj bodo, a ne naši sobojevniki, ki ljubi-mo slavo in jo bolj cenimo ne-go zdravje."

"Kaj govoriš, gospod?" se je zavzel starček. "Ne kratim ti hrabrosti, dasi sem nekdaj imel drugačno mnenje, toda tudi vsi ti vitezi, ki so tukaj, so najbo-ljši vojaki, kakršne je sploh kdaj imela Poljska. Samo gla-ve jim je treba, vojskovodje! Gospod Kamieniecki je dober vojak, a noben vojskovodja: go-spod Firlej je star, a kar se ti-če točaja, no, to sta si skupno s knezom Dominikom pod Pi-lavicami pridobila slavo. Kaj čuda, da jih nihče noče poslušati! Vojak rad prelije kri, ako je gotov, da ga po nepotrebnem ne pogublajo. No in sedaj! Mesto da bi mislili na oblega-nje, se pripravajo, kje bo kdo stal."

"Je pa hrane dosti?" je vprašal Zagloba nemirno.

"Tudi te ni toliko, kolikor je je potreba, a s krmo je še slabše. Če se obleganje raztegne črez en mesec, krmili bomo ko-nje menda s stružinami in ka-menjem."

"Še je čas, da se pomisli o tem," je rekel Volodijovski.

"Torej pojdi in povej, gospod! Daj nam Bog kneza, repeto" "Ne vzdihaj samo ti po njem, gospod!" ga je prekinil gospod Longinus.

"Vem o tem," je odgovoril starček. "Gospodje, poglejte na majdan. Vsi sede poleg nasipov in željeno gledajo v stran sta-rega Zbaraža, drugi pa lezejo v mestu na zvonike, a če kdo zavpije: 'Gre!' — tedaj besne od radosti. Žejni jelen ne hre-penji tako po vodi kakor mi po njem. O, da bi le pred Hmi-elnickim prišel; zdi se mi, da so morale nastati tam kakšne ovi-re."

"Tudi mi po cele dneve moli-mo, da bi prišel," se je oglašil eden izmed Bernadincev.

Te molitve in želje vsega vi-teštva so se imele kmalu ure-sničiti, dasi je prihodnji dan prinesel še večje skrbi in polno zlovražjih znamenj. Osmi dan julija, v četrtek, je razsajal nad mestom in nad sveže nasu-ti okopi strašen vihar. Dež je lil v potokih. Del nasipov je odplaval. Gnjezna in oba rib-nika sta narasla. Zvečer je u-darila strela v pehotni prapor kaštelana belskega, Firleja; u-bila je nekoliko ljudi, a sam prapor je raztreščila na kosce.

To so šteli za slabo znamenje — za očitno znamenje božje jeze, tembolj, ker je bil Firlej kalvinec. Zagloba je predlagal, da bi poslali k njemu deputaci-jo z zahtevo in prošnjo, da bi se vrnil — "ker ne more biti bla-goslova za vojsko, katere pove-ljnik živi v blodnjah, ki so Bo-gu mrzke." Mnogi so delili to mnenje in edino veljavnost ka-metanove osebe in bulave je

preprečila tako deputacijo. Toda srca so tem bolj upadla. Vihar je tudi razsajal brez prenehanja. (Dalje prihodnjič)

MALI OGLASI

Štiri sobe iščeta

Dve mladi Slovenci iščeta 4 neopremljene sobe s kopalnico na vzhodni strani mesta. Kliči-te po 4. uri pop. UT 1-1576.

—(224)

Hiša naprodaj

3074 W. 110 St., blizu Lo-rain Ave., hiša prazna, 7 sob za 1 družino, 2 stranišči in ko-palnici, polna klet, furnez, zimsko okna, garaža, lepo dvo-rišče. Bi prodal za malo vpla-čilo pravi osebi ali pa dam v zameno za 2 družinsko ali ma-lo hišo za 1 družino. Cena \$11,800. Lahko ogledate vsak čas. Pokličite lastnika CLear-water 1-5349. (217)

ALI JE POŠILJANJE HRANE IN PAKETOV V STARO DOMOVINO ŠE POTREBNO?

To vprašanje je sedaj na dnevnem redu, odgovori na to pa so različni

Mnogi rojaki, ki so se vrnili iz obiska Jugoslavije v zadnjih tednih trdijo, da je hrane po nekaterih krajih že dovolj in da se ista za denar že dobi, toda za denar je jako hudo. Drugi spet povedo, da je radi občutne suše in toče, ki je zadela skoraj celo Slovenijo, v nekaterih krajih veliko pomanjkanje vsakdanjih potrebščin in prehrane. Tudi pisma, ki prihajajo od tam, so še vedno polna prošenj za ene ali druge stvari. Torej je pomoč le še vedno potrebna.

Tyrdka Kollander, ki se že 7 let bavi z pošiljanjem mok, živilskih in drugih paketov v staro domovino, je vedno na uslugo rojakom pri pošiljanju pa bodisi to mo-ka, ki še vedno največ zaleže, ali pa druge pakete z hra-no, razna zdravila itd. Sedanje nove veze, ki jih ima ta tyrdka omogočujejo, da dosepejo pošiljatelj v roke pre-jemnikov v najkrajšem možnem času. Za vsako pošilja-tev se dobi lastnoročno podpisano potrdilo prejemnika in vsaka pošiljatev je zavarovana proti izgubi.

Gotovo ste tudi vi med tistimi, ki imate sorodnike ali prijatelje v starem kraju, ki Vas prosijo pomoči, daj-te, razveselite jih z kako pošiljko.

Iz našega novega cenika si lahko izberete različne pakete z hrano, ki niso podvrženi carini. Pridite ali pa pišite po te nove cenike.

Za tiste pa, ki želijo poslati denar namesto hrane, je pa tyrdka Kollander tudi na uslugo. Pošilja točno male in velike svote denarja. POMNITE, da dobijo se-daj v Jugoslaviji 300 DINARJEV za dolar. Tudi vsaka denarna pošiljka je jamčena in običajno dospe v roke prejemnika v teku treh tednov. V zadnjih mesecih je tyrdka Kollander poslala na desettisoče dolarjev v do-movino.

Kadar torej imate namen poslati, bodisi moko ali pakete z hrano ali denar, se obrnite na tyrdko, ki vam vedno nudi točno postrežbo in ta je:

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
HEnderson 1-4148

PRIDITE! PIŠITE! TELEFONIRAJTE!

K. S. K. JEDNOTA

★ ★ ★ ★ ★

POSOJUJE DENAR

članom KSKJ po 4% obresti

nečlanom po 5% obresti

na zemljišča in posestva

brez kake provizije

ali bonusa

★ ★ ★ ★ ★

Posojila so napravljena na tak način, da se na glavnicu odplačuje v mesečnih obrokih.

Za pojasnila in informacije pišite na:

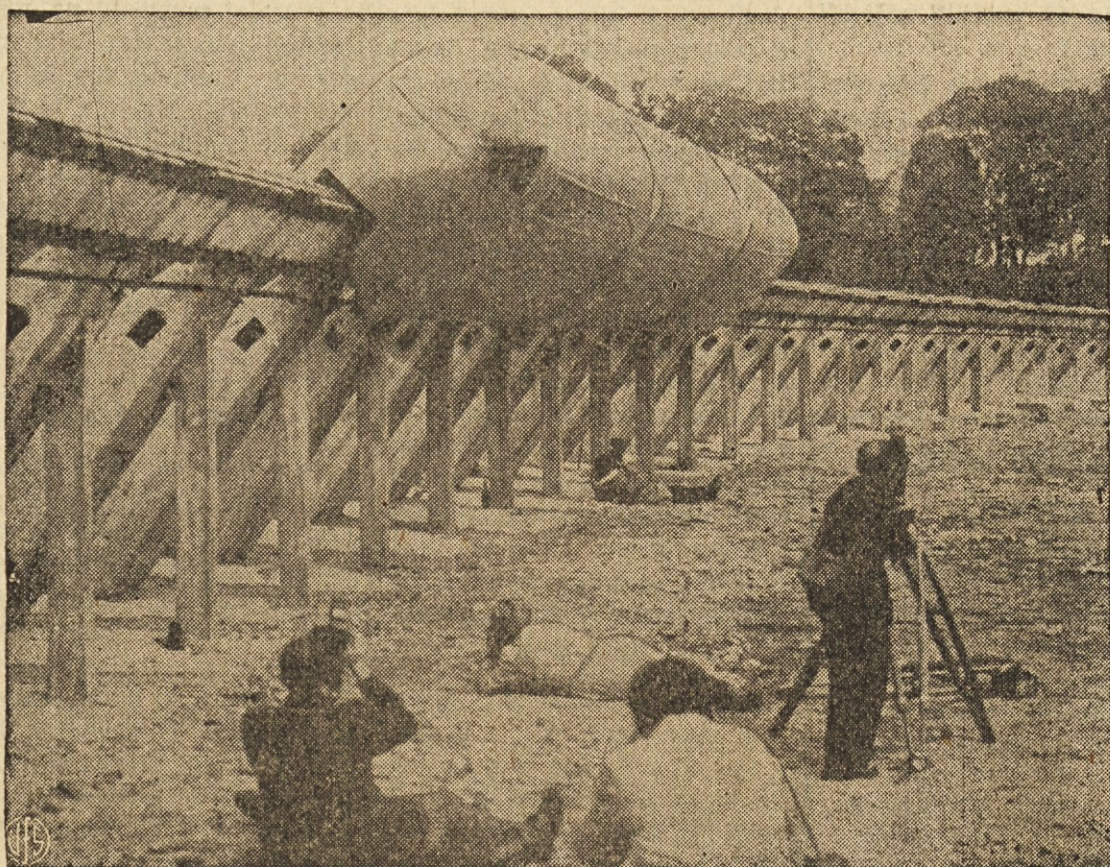
GLAVNI URAD K. S. K. JEDNOTE

351-53 NORTH CHICAGO STREET

JOLIET, ILLINOIS

DVE URI — Marlene Reilly drži v vsaki roki eno uro in premišljuje, kako bi jih naravnala na isti čas. V desni roki ima "uro" z vodo, ki so jo uporabljali stari Egipčani pred več tisoč leti. To naj bi bila najstarejša priprava za merjenje časa, imenujejo jo "clepsydra." Nahaja se v mu-zeju v Elgin, Ill.

NA ENI SAMI TRACNICI — V Nemčiji delajo poskuse z vlakom, ki drvi po eni sami tračnici, kot kaže slika. Tak vlak naj bi menda dosegel izredno brzino. Pri preiskusu je celo na ostrem ovinku, kjer mora navažni vlak znižati brzino na izpod 20 milj na uro, drvel s 95 milj na uro. Menda bo že varnejše potovati z letalom kot pa s takimle vlakom.

Moški dobijo delo

FORD MOTOR CO.
17601 Brookpark Rd.
Cleveland, Ohio

zdaj preiskuje moške, ki imajo izkušnje v LIVARSKEM DELU

Potrebujemo

**LABORERS
CORE MACHINE
OPERATORS
MOULDING MACHINE
OPERATORS
GRINDERS**

Dobra plača od ure, z dodatkom za življenske stroške. Pridite k nam osebno v naš "personnel" poslojpe na Eagle Rd., blizu Brookpark Rd. (217)

Tovarniško delo

Delavci za splošna tovarniška dela v starosti od 18 do 35 let dobe zaposlitev. Plača od ure. Vprašati med 9:30 do 11:30 predpoldne. Mr. Nahuis, 4540 Hough Ave. (216)

Moški dobe delo

Nickel Plate Freight House sprejema moške v starosti 18 do 50 let za nakladanje in razkladanje blaga. Tedensko delo, pet dni, 40 ur, po \$1.64 na uro, za nadurno delo plača in pol. Obrnite se na

A. P. Phipps
NICKEL PLATE RR. CO.
E. 9th in Broadway (220)

MALI OGLASI

Trgovina naprodaj

Proda se "Donut Shop" z mizo in 6 stolov za postrežbo z kavo. Dober promet. Vse naučimo. Nobeno pametno ponudbo ne zavrnemo. Pokličite HE 1-9692 pred poldnem. (216)

Je kopel za zdravje, jo hvalijo vsi, Za malo dolarjev, boleznij več ni!

CHERNE HEALTH BATH,
6904 St. Clair Ave. EX 1-8265
Cleveland 3, Ohio
Je za revmo za prehlad, pa za drugih tisočkrat!

Priložnostni nakup enodružinskih hiš!

9-sobna hiša v bližini Fisher Body (140. St.) 4 spalne sobe, avtomatična plinska kurjava, garaža za dva avtomobila. — Vse v zelo dobrem stanju! Samo \$11,000.

7-sobna hiša na Arcade Ave., velik lot, prostorne sobe, avtomatična plinska kurjava, garaža s cementnim dovozom, — se lahko kmalu vselite!

Na prodaj

V neposredni bližini cerkve in šole Marije Vnebovzete v Collinwoodu dvodružinska hiša, velik lot. — Za hiter nakup! Samo \$10,000.

KOVACH REALTY
960 E. 185. St.
KE 1-5030.

Grelec naprodaj

Proda se plinski grelec "Cole-aire." Pokličite katerikoli dan po 4:30 uri. Greje 5 do 6 sob. UT 1-6613. (216)

Radiator naprodaj

Proda se parni radiator na plin. Lahko greje 3 do 4 sob. Kliči-te vsak čas. EN 1-7182. (216)

Odda stanovanje

Oddam 3 sobno stanovanje starejšemu zakonskemu paru. Kurjava na premog. Vprašajte na 1090 E. 66 St.

Soba se odda

Odda se soba s souporabo kuhinje starejšemu moškemu. Vprašajte na 958 E. 70 St.

Mi pripravimo

ZDRAVILA

za Evropo

MANDEL DRUG

15702 Waterloo Rd.

Cleveland 10, Ohio

KE 1-0034

ZULICH

INSURANCE AGENCY

FRANCES ZULICH, Agent

Zavarovalnina vseh vrst za vaše domove, avtomobile in pohištvo

IVanhoe 1-4221

18115 NEFF ROAD

Angleško slovenski SLOVAR

1952 izdaje

ki ga je sestavila

Ružena Škerljeva

SE SEDAJ DOBI V URADU

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

Stane s poštnino \$5.25